

L'AUGE GLOBAL DE L'EXTREMA DRETA: UNA ONADA COORDINADA?

La dreta radical va guanyant suports en moltes democràcies del món gràcies a la capitalització que fa del malestar derivat de les diverses crisis econòmiques, l'erosió de la classe mitjana i l'efecte amplificador de les xarxes socials, que difonen continguts dubtosos i generen caixes de ressonància del pensament afí. Ens trobem, tanmateix, davant d'una **onada homogènia i coordinada** de moviments o el fenomen és fruit de la imitació i la repetició? El polític Roberto Foa ha analitzat aquesta tendència i ha assenyalat les diferències que existeixen entre aquests moviments, que ha traduït en les **quatre grans tipologies** d'actors que exposem a continuació, presentats en dos eixos (conservador-liberal social i proautoritari-prooccidental).

QUATRE GRANS TIPOLOGIES

- **Ultraconservadors:** prooccidentals i socialment conservadors. Comparteixen la defensa de valors conservadors tradicionals, com la família, l'obediència i la pietat religiosa.
- **Autoritaris nacionalistes:** proautoritaris i socialment conservadors. Són els seguidors de les tesis de l'extrema dreta, lligats al postfeixisme del segle xx. Rebutgen la democràcia, són hostils a les minories ètniques i persegueixen una política exterior militarista.
- **Llibertaris:** prooccidentals i socialment liberals. Són defensors de la democràcia i dels valors d'Occident. El seu cavall de batalla és la liberalització de l'economia i la minimització del paper de l'Estat. Políticament es posicionen entorn de l'anarcoindividualisme.
- **Populistes nativistes:** proautoritaris i socialment liberals. Basen el seu discurs en el tancament de fronteres i l'hostilitat envers els immigrants, la renacionalització de la sobirania cedida a les entitats internacionals i el control nacional del comerç i les lleis. Són més transaccionalistes que ideològics, de manera que poden canviar de posició.

LES GRANS CARES VISIBLES



Giorgia Meloni
Germans d'Itàlia
(Itàlia)
Govern



Donald J. Trump
Partit Republicà
(EUA)
Oposició



Javier Milei
Partit Llibertari
(Argentina)
Govern



Narendra Modi
BJP
(Índia)
Govern



Jaroslav Kaczynski
Llei i Justícia
(Polònia)
Oposició



Nigel Farage
Reform UK
(Regne Unit)
Oposició



Daniel Noboa
Acció Democràtica Nacional
(Ecuador)
Govern



Recep Tayyip Erdogan
Justícia i desenvolupament
(Turquia)
Govern



Santiago Abascal
VOX
(Espanya)
Oposició



Geert Wilders
Partit per la Llibertat
(P. Baixos)
Govern



María Corina Machado
Vente Venezuela
(Veneçuela)
Oposició



Jair Bolsonaro
Partit Liberal
(Brasil)
Retirat



Viktor Orbán
Fidesz
(Hongria)
Govern

Elaboració: CIDOB

Font: Roberto Foa, «L'auge de l'extrema dreta: una amenaça per a la unitat occidental?», *Anuari Internacional CIDOB 2025* (ED. 2024).

L'AUGE DE L'EXTREMA DRETA A ESCALA GLOBAL



EUA

Al capdavant del Partit Republicà, Donald Trump aspira a tornar a la presidència i complir un segon mandat de conseqüències imprevisibles.



ARGENTINA

El president Javier Milei és un dels principals defensors del llibertarisme, que guanya suports entre la població desenganyada per les crisis i el sistema.



BRASIL

Entre 2019 i 2023, Bolsonaro va ocupar la presidència del país i, després de la derrota en les eleccions de 2023, va conspirar per dur a terme un cop d'Estat militar.



ISRAEL

L'extrema dreta israeliana és un soci de l'actual govern i ha arrossegat el Partit Conservador a posicions sionistes radicals i militaristes.



ÍNDIA

Sota la direcció de Narendra Modi, nacionalista hindú, la democràcia índia ha retrocedit, fet que inclou atacs a la premsa i a minories religioses.



REGNE UNIT

El populisme nativista fou un dels motors del Brèxit, que va arrelar en el partit conservador, però que té el seu màxim exponent en l'antic Reform UK.



PAÏSOS BAIXOS

El Partit per la Llibertat, de Geert Wilders, fou el clar vencedor de les eleccions de novembre de 2023 i és el partit amb més força en el nou govern de coalició.



ALEMANYA

Alternativa per Alemanya, liderada per Tino Chrupalla i Alice Weidel, és cada cop més una dreta obertament radical, que juga la carta de la immigració i el nacionalisme.



POLÒNIA

El Partit Llibertat i Justícia, relegat a l'oposició el 2023, encarna la ultradreta polonesa, oposada als drets de la comunitat LGTBIQ+ i a l'eutanàsia.



HONGRIA

El primer ministre des de 2010, Viktor Orbán, ha retallat llibertats al seu país, reformant la constitució i fent bandera del seu antieuropeisme.



ESPANYA

La dreta espanyola, emmarcada en el Partit Popular, té un rival a la dreta, VOX, que defensa posicions ultranacionalistes, hostils a les minories i a la immigració.



FRANÇA

Reagrupament Nacional, la dreta radical francesa, liderada per Le Pen, manté la pugna amb la resta dels partits en millorar els seus resultats elecció rere elecció.



ITÀLIA

Germans d'Itàlia, la formació de Giorgia Meloni, governa des de 2022 en coalició amb La Lliga, de Matteo Salvini, i diversos partits de centredreta.



XIPRE

El partit ELAM, que s'oposa a l'arribada d'immigrants i refugiats, va obtenir un dels sis escons en les eleccions europees de juny de 2024.

